

Toespraak van Koning Willem-Alexander bij de uitreiking van de Militaire Willems-Orde aan het Vaandel van het Korps Commando Troepen voor de inzet in Afghanistan, 15 maart 2016, Den Haag

Leden van het Korps Commando Troepen,

Registan. 'Land van het Zand'. Een gebied in het Zuiden van Afghanistan, tegen de grens van Pakistan. Kale bruine bergen. Rode rotsen. Woestijn met slechts hier en daar een stoffige struik. Het 'Wilde Zuiden' van een verscheurd land.

Daar - en in het naastgelegen Shorabak - werd U als Korps Commando Troepen in maart 2005 ingezet. 'Windmill' was de codenaam van Uw operatiegebied. Een naam die een frisse Hollandse bries suggereert in een brandende atmosfeer van meer dan 40 graden.

Het was het begin van een inzet in Zuid-Afghanistan die - met slechts één onderbreking - vijf en een half jaar duurde. Vrijwel al het personeel van Uw Korps is daarbij in actie gekomen, velen van U meerdere keren.

Wat betekent het te werken aan vrede en veiligheid in een land als Afghanistan? Niet iedereen heeft daar een goed beeld bij. 'Strijden tegen de Taliban', denken veel mensen. Maar het ligt gecompliceerder dan dat. In een land als Afghanistan is de werkelijkheid niet zwart-wit. Grijs, geel en bruin zijn de heersende kleuren. Tijdens een reeks bezoeken aan onze troepen - in 2004, 2007 en 2009 - heb ik dat zelf ervaren.

U had te maken met Talibanstrijders, buitenlandse infiltranten, krijgsheren, corrupte bestuurders en drugscriminelen. Maar ook met boeren die alleen het hoofd boven water kunnen houden dankzij de papaverteelt. Met kleine smokkelaars. Met stammen die zich onderdrukt en miskend voelen.

Met angstige dorpsbewoners die bescherming zoeken bij de sterkste partij, hoe wreed die ook is. Met lokale gezagsdragers die de vaardigheden en vaak ook de morele moed missen om het recht te handhaven.

Te midden van die complexe wereld deed U Uw plicht.

Het Korps Commando Troepen heeft een specifieke taak binnen het geheel van nationale en internationale eenheden waarmee U samenwerkt.

U bent er om de tegenstander uit evenwicht te brengen. Om - vaak diep in vijandelijk gebied - de tegenstander te verrassen. Om inlichtingen te verzamelen die voor de veiligheid van bevolking en coalitietroepen van levensbelang zijn. Om acties van terroristen en criminelen te verijdelen.

In totaal hebben de Commandotroepen in de 5,5 jaar waarover wij spreken meer dan 170 operaties uitgevoerd en zijn zij meer dan 110 keer in gevecht geweest. Een aantal van die gevechten duurde vele uren. Sommige duurden dagen. Er waren perioden dat een hevige operatie nog moest worden verwerkt en gedocumenteerd terwijl de volgende al bezig was en de daaropvolgende acuut moest worden voorbereid. Wie de verslagen leest en de verhalen hoort, heeft diep ontzag.

Zoals in oktober 2006, toen Nederlandse commando's - samen met hun Afghaanse en Amerikaanse coalitiegenoten - werden aangevallen door een grote groep opstandelingen na een actie tegen

bermbommen ten oosten van Tarin Kowt. Zij wisten in een felle strijd bij het dorp Wanu aan een omsingeling te ontkomen.

Of in juni 2007, toen het districtscentrum van Chora in handen dreigde te vallen van de Taliban.

Om de tegenstander af te leiden en uit de tent te lokken, trok een team commando's en mariniers de Baluchi-vallei in, terwijl er hevig op hen werd geschoten. Mede dankzij dit moedige optreden, werd de aanval op Chora afgeslagen.

Of in juli 2009, toen negen commando's zich 's nachts per parachute lieten droppen bij Kajaki, diep in vijandelijk gebied. De eerste operationele vrije val in zestig jaar. Een van hen sprong met een Afghaanse tolk hangend aan zijn borst. Bovenop een berg kon de paraploeg de bewegingen van de opstandelingen observeren en zo de collega's in het dal aansturen met cruciale informatie.

Veel operaties waarbij U betrokken was, zijn het best te omschrijven als 'vechtend verkennen'. Tientallen keren stuitte U daarbij op bermbomfabrieken, wapendepots en drugslaboratoria. Met het onschadelijk maken daarvan pakte U het geweld en de terreur bij de wortel aan.

Wij weten dat vrede en veiligheid niet alleen met wapens te winnen zijn. Vertrouwen begint bij persoonlijk contact. Daarom zocht U de bevolking op en praatte U met boeren, herders en dorpsbewoners. U probeerde zich te verplaatsen in de belevingswereld van mensen die hun leven lang niets dan angst en intimidatie hebben gekend. Het samen drinken van een kop thee en een persoonlijk gesprek kunnen even belangrijk zijn als een patrouille met pantservoertuigen.

Het Korps werkte ook actief mee aan wederopbouw en ontwikkeling. Mede dankzij U konden opvangbassins voor regenwater worden aangelegd, konden scholen worden gebouwd en konden mensen veilig hun stem uitbrengen in verkiezingen.

Onze krijgsmacht doet zijn werk in een onoverzichtelijke wereld waarin geen 'ver weg' meer bestaat.

Onze veiligheid hier is verknoopt met de veiligheid en de ontwikkelingskansen van mensen in de regio's om Europa heen. Dat is de dagelijkse realiteit waarin wij leven.

Binnen de krijgsmacht, opereert het Korps Commando Troepen in de frontlinies en vaak daar voorbij, diep in vijandelijk gebied. De eisen die aan een commando worden gesteld zijn hoog. 'Velen zijn geroepen, maar weinigen uitverkoren.'

Het Korps kan zich meten met de beste Special Forces in de wereld. Die positie is in vele jaren opgebouwd met inzet van velen. Aan het Korps Commando Troepen wordt toegekend de Militaire Willems-Orde. Allen die de groene baret dragen of gedragen hebben, kunnen trots zijn op het eerbetoon dat het Korps vandaag ontvangt.

In de jaren 2005-2010 heeft het Korps in Zuid-Afghanistan bij uitstek laten zien wat moed, beleid en trouw onder de zwaarste omstandigheden inhouden. Eén lid van het Korps kwam daarbij om het leven. Acht raakten gewond.

De hoogste Nederlandse dapperheidsonderscheiding wordt niet vaak aan het vaandel van eenheden toegekend. De laatste keer was in 2006, aan de 1ste Zelfstandig Poolse Parachutisten Brigade, die in 1944 vocht voor onze vrijheid, tijdens de slag om Arnhem.

Ook U stelde buiten de eigen landsgrenzen Uw leven in de waagschaal voor vrede en veiligheid, in 'het Land van het Zand' en andere regio's in Zuid-Afghanistan.

De militairen van het Korps Commando Troepen hebben zich in Afghanistan onderscheiden door uitstekende daden van moed, beleid en trouw. U bent door het vuur gegaan voor vrede en veiligheid.

Vandaag eren wij dat excellente teamwork met de Militaire Willems-Orde.

Ik wil alle militairen die bij de operaties betrokken waren en allen die hebben bijgedragen aan deze prestatie, van harte feliciteren.

Dan ga ik nu over tot het aanhechten van de Militaire Willems-Orde aan het vaandel van het Korps Commando Troepen.